

Pécsi Ítéltábla
Pk.III.50.029/2019/7. szám

A Pécsi Ítéltábla a dr. Korcsmáros András ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt **kérelmező neve** (kérelmező címe) kérelmezőnek a ... **Megyei Területi Választási Bizottság** (választási bizottság címe) 2019. október 22. napján kelt ./2019. (X. 22.) TVB számú határozata ellen előterjesztett bírósági felülvizsgálati kérelme folytán indult nemperes eljárásban meghozta a következő

v é g z é s t :

Az ítéltábla a ... Megyei Területi Választási Bizottság ./2019. (X. 22.) TVB számú határozatát a V. Helyi Választási Bizottság ./2019.(X. 18.) számú határozatára is kiterjedően megváltoztatja az alábbiak szerint:

Megállapítja, hogy a 2019. október 13. napján megtartott helyi önkormányzati polgármester és képviselők választásán V. ... számú szavazókörben megtartott szavazás a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény 2.§ (1) bekezdés a) és e) pontjaiba ütközése miatt jogszabálysértő.

Erre tekintettel az ítéltábla a V. ... számú szavazókörében megtartott szavazást a polgármester-választásról és az egyéni listás képviselő-választásról, továbbá a V. Helyi Választási Bizottság .2/2019. (X. 13.) HVB számú, a polgármester-választás-, valamint a V. Helyi Választási Bizottság .3/2019. (X. 13.) HVB számú, az egyéni listás képviselő-választás eredményét megállapító határozatát megsemmisíti, és V. Község ... számú szavazókörében a szavazást a polgármester-választás és az egyéni listás képviselő-választás tekintetében megismételteti.

Az ismételt szavazást 2019. november 10. napjára tűzi ki.

A végzés ellen további jogorvoslatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

V. Község Helyi Választási Bizottsága 2019. október 13. napján kelt .2/2019. (X. 13.) HVB számú határozatával megállapította, hogy a megválasztott polgármester Sz.M. független jelölt, míg a .3/2019. (X. 13.) HVB számú határozatával megállapította, hogy a megválasztott egyéni listás képviselők: 1. N.E., 2. K.Gy., 3. C.F., 4. S.I. jelöltek. A helyi választási bizottság üléséről készült jegyzőkönyvekben feltüntetésre került, hogy a névjegyzékben szereplő választópolgárok száma 239, a szavazóként megjelent

választópolgárok száma 223, az urnában 223 lebélyegzett szavazólap volt, amelyből 2 érvénytelen, míg 221 szavazólap érvényes volt. Sz.M. független polgármesterjelölt 114, míg T.Á. független polgármesterjelölt 107 érvényes szavazatot kapott, így a megválasztott polgármester Sz.M. lett. A képviselőjelöltek közül C.K. 18, K.Gy. 112, N.E. 114, B.A. 79, D.E. 79, S.I. 107, B.S. 38, T.B. 97, C.F. 109, K.M. 100 érvényes szavazatot kapott. A megválasztott képviselők N.E., K.Gy., C.F. és S.I. független jelöltek lettek.

T.Á. mint polgármesterjelölt, valamint T.B. és S.I. mint képviselőjelölt kérelmezők 2019. október 16. napján érkezett beadványukban kifogást nyújtottak be a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 2.§ (1) bekezdés a) pontja szerinti választás tisztaságának megóvása, valamint e) pontja szerinti jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás elvének megsértésére hivatkozással mind a polgármester-, mind a képviselőválasztás eredményét megállapító határozatok megsemmisítése és a szavazás megismételtetése érdekében.

A jogorvoslati kérelmek tartalmazták, hogy V. község lakosságának a száma 2019. január 1-jén 188 fő volt, a választásra jogosult állampolgárok száma a 2019. május 26. napján megtartott Európa Parlamenti választáson 154 fő volt, majd 2019. szeptember 1. napján a választópolgárok száma 157 főre nőtt, míg 2019. október 13. napjára további 82 fővel, 239 főre emelkedett. A kifogást benyújtók álláspontja szerint a 82 fős növekedés jelentősen befolyásolta a szavazás kimenetelét, hiszen mindössze 7 szavazattal nyert a polgármester, T.B. képviselőjelölt pedig 10 szavazattal maradt el a mandátumszerzéstől. Előadták, hogy tudomásuk szerint Sz.M. polgármester a saját rokonságát jelentette át a falu több háztartásába, a befogadók között van a polgármesteren kívül C.F. volt alpolgármester és fia, K.Gy., akik mindketten mandátumot szereztek. Mivel a 82 fő újonnan bejelentkező életvitelszerűen nem él, és várhatóan a jövőben sem fog a településen élni, ezért a megválasztott polgármester és az őt támogató megválasztott képviselők jogtalan előnyre tettek szert.

Bizonyítékként csatolták S.I. és T.B. saját nyilatkozatát, valamint H.M. és H.Gy. V.i lakosok nyilatkozatát arról, hogy a V., F. út ..3. szám alatt ténylegesen 2 fő, a V., P. utca ..1. szám alatt ténylegesen 3 fő, a V., P. utca ..3. szám alatt ténylegesen 4 fő, míg a V., F. út ..3. szám alatt ténylegesen 2 fő tartózkodik életvitelszerűen az oda bejelentettek közül. T.Á. csatolta továbbá a Nemzeti Választási Iroda honlapjáról nyert adatokból összeállított, 2010. évtől kezdődő kimutatást V. község választópolgárai létszámának alakulásáról.

V. Helyi Választási Bizottsága ../2019. (X. 18.) számú határozatával a kifogások nyomán indult ügyeket egyesítette, és a kifogásokat elutasította azzal az indokkal, hogy nem látta bizonyítottnak miszerint a választópolgárok számának 82 fővel történt növekedésének oka kizárólag Sz.M. megválasztott polgármester, valamint C.F. volt alpolgármester és fia, K.Gy. megválasztott képviselők tevékenységével függ össze. A bizonyítékokból nem derült ki, hogy a kifogásban megnevezett személyek hány főt fogadtak be, más befogadó volt-e a településen, az említett ingatlanokba pontosan hány fő van bejelentkezve, és az sem, hogy a nyilatkozatot tevők az állításukat mire alapították. Nem lehetett tisztázni, hogy a befogadás milyen mértékben befolyásolta a szavazás kimenetelét, ezért nem lehetett megállapítani, hogy a megválasztott polgármester és képviselők jogtalan előnyre tettek volna szert.

E határozattal szemben T.Á., T.B. és S.I. fellebbezést nyújtottak be ismét a Ve.2.§ (1) bekezdés a) pontja és e) pontjában írt választási alapelvek megsértésére hivatkozással a választások eredményének megsemmisítése és megismételt szavazás kiírása érdekében a község választópolgárai létszámának hirtelen megemelkedése miatt. Kiemelték, hogy a helyi választási bizottság nem foglalkozott azzal, hogy 2019. szeptember 1. napja és 2019. október 13. napja között 157 főről 239 főre, kb. 50 %-kal nőtt a választásra jogosult lakosok száma. E tényből önmagában joggal feltételezhető, hogy csak a választáson való részvétel és az eredmény befolyásolása céljából jelentkeztek be új lakosok a faluba, akik vélhetőleg a jövőben nem kívánnak V-n élni. Kiemelték azt is, hogy V. kistelepülés, ahol a helyi választási bizottság tagjai is ismerik a lakókat, maguk is észlelhették az „idegen” választókat; ezért kifogásolták, hogy helyi köztudomású tényt kellene bizonyítaniuk.

Előadták azt is, hogy a helyi választási bizottság a névjegyzék adatai alapján meg tudta volna állapítani, hogy hányan rendelkeznek állandó bejelentett lakóhellyel a kifogásokban említett ingatlanokban. Csatolták T.Á., T.B., H.Gy. és S.I. újabb nyilatkozatait arra nézve, hogy a kifogásban már említett ingatlanokban ténylegesen tartózkodók létszámáról saját tapasztalásuk és helyismeretük alapján rendelkeznek információval.

Hangsúlyozták, hogy a polgármesteri tisztségnél 7 szavazat, a képviselők esetében az 1. és a 6. helyen végzett jelölt között 17 szavazat volt a különbség. Ebből egyértelmű, hogy a választásra jogosultak számában bekövetkező rendkívüli emelkedés jelentős mértékben befolyásolta az eredményt.

A ... Megyei Területi Választási Bizottság azonban – a három fellebbezést egy eljárásban elbírálva - ../2019. (X. 22.) TVB számú határozatával helybenhagyta a V. Helyi Választási Bizottság ../2019. (X. 18.) számú határozatát azzal az indokolással, hogy a

választási bizottság bizonyítási eljárást nem folytathat le, és a rendelkezésre álló bizonyítékokat nem találta elégségesnek. Álláspontja szerint a választás eredményének megsemmisítésére és új szavazás kiírására irányuló kérelem alátámasztására olyan bizonyíték csatolása szükséges, amely kétséget kizáróan igazolja a fellebbezésben megjelölt alapelvek sérelmét. Ezzel szemben a csatolt tanúvallomások mindössze azt igazolják a tanúk helyismeretére és tapasztalatára hivatkozva, hogy négy konkrét ingatlanban hányan tartózkodnak életvitelszerűen, de nem igazolják azt, hogy az újonnan bejelentkezett 82 főből ténylegesen hányan gyakorolták választójogukat, továbbá azt sem, hogy a választópolgárok számának emelkedése a választási eredmény befolyásolására irányult volna.

A területi választási bizottság kifejtette, hogy az Alaptörvény XXIII. cikk (1) és (5) bekezdése alapján a választójog gyakorlásának nem felétele az életvitelszerűen történő helyben lakás; lakcímlétesítés életvitelszerű helyben lakás hiányában pedig önmagában még nem jogszabálysértő. A szavazóköri névjegyzékben jogszerűen szereplő választópolgárok szavazását a helyi választási bizottság nem utasíthatta vissza, ezért véleménye szerint az elsőfokú határozat nem volt jogszabálysértő.

E határozattal szemben T.Á. kérelmező bírósági felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a ... Megyei Területi Választási Bizottság ./2019. (X. 22.) TVB számú határozatának a V. Helyi Választási Bizottság ./2019. (X. 18.) számú határozatára is kiterjedő megváltoztatása, az önkormányzati választások eredményének megsemmisítése és a szavazás megismételtetése érdekében a Ve.2.§ (1) bekezdés a) pontja szerinti választások tisztaságának megóvása és az e) pont szerinti jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás alapelveinek sérelme miatt, a fellebbezésben írtakat változatlanul fenntartva. Allította, hogy a választási bizottság nem tett eleget az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény 62.§-ában írt tényállásfelderítési kötelezettségének, amikor a tömeges átjelentkezés tényét nem vizsgálta, továbbá megsértette a Ve.14.§ (1) bekezdésében írt, a választás tisztaságának és törvényességének biztosítására irányuló kötelezettségeit. Előadta, hogy az átjelentkezésekkel kapcsolatban büntetőeljárás folyik, amely szintén arra utal, hogy a választások tisztasága sérülhetett.

A felülvizsgálati kérelemre észrevételt csak S.I. érintett tett, akinek a beadványa a ... Megyei Területi Választási Bizottság ./2019. (X. 22.) TVB számú határozatának – a V. Helyi Választási Bizottság ./2019. (X. 18.) számú határozatára is kiterjedő - megváltoztatására és a polgármester-választás eredményének megsemmisítésére, valamint a szavazás megismételtetésére irányult. Indokként előadta, hogy olyan személyek döntöttek a falu sorsáról, akik sem a szavazás előtt, sem azóta nem jártak a

faluban, és a szavazók számának demográfiai okokkal nem magyarázható több mint 50 %-kal történt emelkedése önmagában megkérdőjelezi a választások tisztaságát.

A felülvizsgálati kérelem alapos.

A kérelmező a felülvizsgálati kérelmét a Ve.224.§ (1) bekezdésében meghatározott választási bizottságnál, a (2) bekezdésben előírt határidőben és az (5) bekezdés szerinti ügyvédi képviselő igénybevételével terjesztette elő. A kérelmező a választásokon polgármesterjelöltként indult, így a Ve.222. § (1) bekezdése szerinti érintettsége nem volt vitás.

A Ve.43.§ (1) bekezdés értelmében a választási bizottság a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján tisztázza a döntéshozatalhoz szükséges tényállást. Ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdése szerint a választási bizottság eljárásában minden olyan bizonyíték felhasználható, amely alkalmas a tényállás tisztázásának megkönnyítésére. Bizonyíték különösen: a nyilatkozat, az irat, az írásbeli tanúvallomás és a tárgyi bizonyíték. Az (5) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a választási bizottság a bizonyítékokat egyenként és összességükben értékeli, és az ezen alapuló meggyőződése szerint állapítja meg a tényállást.

A területi választási bizottság a fellebbezők – köztük a kérelmező – érveit és bizonyítékait érdemében nem vizsgálta, ezért a jogorvoslat alapjaként felhozott körülmények értékelését az ítéltáblának kellett elvégeznie.

A kérelmező már a kifogásához csatolta V. község választópolgárai létszámának alakulásáról a Nemzeti Választási Iroda internetes honlapján fellelt adatokból készített kimutatását a 2010. április 11-i országgyűlési választásuktól a 2019. október 13-i önkormányzati választásig terjedő időszakra vonatkozóan:

Választás / adat	Dátum	Választópolgárok száma a névjegyzékben	Változás	Változás %-ban előző=100%
		fő	fő	
Országgyűlési választás	2010. április 11.	159		
Önkormányzati választás	2010. október 3.	161	2	101,26
Országgyűlési választás	2014. április 6.	154	-7	95,65
Önkormányzati választás	2014. október 12.	163	9	105,84
Országgyűlési választás	2018. április 8.	154	-9	94,48
OVB adat	2019. május 1.	157	3	101,95
EP választás	2019. május 26.	154	-3	98,09
OVB adat	2019. szeptember 1.	157	3	101,95
Önkormányzati választás	2019. október 13.	239	82	152,23

A kimutatásban szembeötlő – a korábbi évek szinte változatlan lélekszámával szemben – az ugyanazon évben, 2019. április 26. napján megtartott Európa Parlamenti választáson és a 2019. október 13. napjára kiírt önkormányzati választáson szavazni jogosult v-i lakosok létszámának a növekedése.

A kifogást tevők a hirtelen növekedés okaként azt jelölték meg, hogy információik szerint a megválasztott polgármester és az érdekeltségi körébe tartozó személyek több idegen – a faluban ténylegesen nem lakó – számára biztosították a saját lakóingatlanukat állandó bejelentett lakcímként annak érdekében, hogy szavazatukat V-n adják le. A helyben lakók kifogáshoz csatolt nyilatkozatai, amelyet a fellebbezésben megerősítettek, illetve pontosítottak, a megjelölt négy ingatlanba bejelentett – előttük ismeretlen számú – lakók létszámával szemben a ténylegesen, életvitelszerűen tartózkodók létszámát igazolták közvetlen észlelésük alapján.

A kifogást tevők és fellebbezők valóban nem csatoltak olyan bizonyítékot, hogy egy-egy lakóingatlanba ténylegesen hányan jelentkeztek be az elmúlt időszakban, valamint hányan gyakorolták valójában a választójogukat. Ilyen bizonyítékot azonban nem is tudtak csatolni, hiszen a választási névjegyzék adatai nem nyilvánosak, így bizonyítási lehetőségük erősen korlátozott.

Ezzel szemben a Ve. 96.§ (2) bekezdése értelmében a Nemzeti Választási Iroda közvetlen hozzáférést biztosít a választási irodák számára a választópolgárok központi névjegyzéki adataihoz; a Ve.43.§ (4) bekezdése pedig azt rögzíti, hogy a választási bizottság vagy a választási iroda által hivatalosan ismert és a köztudomású tényeket nem kell bizonyítani.

A választói névjegyzékkel kapcsolatban a választási bizottság bizonyítást várt el a jogorvoslattal élőkől, így a kérelmezőtől, olyan adatokra amelyek hivatalosan a rendelkezésére álltak, a hiányolt adatokat hivatalból megismerhette volna, amely a Ve. értelmében a választási bizottság kötelezettségei közé tartozik, így eljárása jogsértő. Itt jegyzi meg az ítéltábla, hogy a helyi választási bizottság tagjainak nyilvánvalóan észlelni kellett volna, hogy a szavazás napján nagy számban tartózkodtak és szavaztak „idegenek” a településen.

A választási eljárás sommás jellegéből, illetőleg a bizonyítékokhoz való hozzáférés lehetőségének korlátozott voltából adódóan nyilvánvalóan nehézséget okoz az állított jogsértés hitelt érdemlő bizonyítása. Az állandó bírói gyakorlat szerint éppen ezért széleskörű az eljáró szervek mérlegelési lehetősége. A TVB határozatában írtakkal ellentétben a Ve. 43. §-a értelmében a választási bizottság köteles a rendelkezésére álló és hivatalból észlelhető bizonyítékok alapján a tényállást megállapítani, azaz – bár korlátozottan, de – bizonyítást lefolytatni és a döntését annak figyelembevételével meghozni.

Az ítéltábla a www.nepesseg.com internetes oldalon ellenőrizte V. utolsó becsült lakosságszámát, amely 2019. évre vonatkoztatva 188 fő. Ezután a kérelmező által becsolt kimutatás adataiból megtekintette a 2019. évi Európa Parlamenti képviselők választására vonatkozó adatokat a www.valasztas.hu nyilvánosan elérhető internetes oldalon, amelyből megállapította, hogy 2019. május 26-án a belföldi szavazóköri névjegyzékben szereplő választópolgárok száma 154 fő volt V-n, ebből 47 szavazó jelent meg a szavazáson. A szavazóköri jegyzőkönyv tanúsága szerint a 2019. október 13-án megtartott önkormányzati választáson a névjegyzékben szereplő választópolgárok száma 239 volt, ebből 223 fő szavazott.

A kifogást tevők és fellebbezők, illetőleg a jelen eljárásban a kérelmező valóban nem támasztották alá konkrét bizonyítékkal, hogy a választópolgári létszám emelkedése a választási eredmény befolyásolásának szándékával következett be; erre vonatkozóan azonban nyilvánvalóan nem lehet minden kétséget kizáró bizonyítást felajánlani, elegendő, ha ezt a közvetett bizonyítékok valószínűsítik.

A fenti objektív számadatok a valószínűség szintjét elérő bizonyítékok, önmagukban felvetik a jogsértés gyanúját, hiszen a hirtelen és jelentős népességnövekedésnek, illetőleg a választópolgárok számában történt 50 %-ot meghaladó emelkedésnek a választási eredmények befolyásolásának szándékán kívül nincs egyéb ésszerű magyarázata. Nem merült fel adat arra, hogy a településen jelentős számú új lakóház épült volna, sem arra, hogy számottevő új munkahely létesült volna, ami a betelepülés mértékét indokolná.

Egyetértett az ítéltábla a területi választási bizottság azon megállapításával, hogy a választójog gyakorlásának nem feltétele az életvitelszerű helyben lakás, és a külön hatósági eljárás keretében történt lakcímlétesítés önmagában még nem jogszabálysértő. Ha azonban mindez a választás eredményének befolyásolása céljából történik, az már jogellenes magatartás, egyebek mellett a rendeltetészerű joggyakorlás követelményébe ütközik. Ezen túlmenően a büntető törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 350.§-a a választás, népszavazás és európai polgári kezdeményezés rendje elleni cselekményeket büntetni rendeli. A kérelmező határozat bírósági felülvizsgálata iránti kérelmében előadta, hogy az ügyel kapcsolatban rendőrségi szakban már büntetőeljárás van folyamatban.

A Ve.2.§ (1) bekezdés a) pontjában írt választás tisztasága és az e) pontjában írt jóhiszemű és rendeltetészerű joggyakorlás olyan alapelvek, amelyek a választási eljárás minden szakaszára és minden résztvevőjére kötelező érvényűek, azok megsértése a demokratikus választás mint jogintézmény céljával és tartalmával való visszaélést jelent. A jogosultságok gyakorlása - a jelen esetben állandó bejelentett lakóhely létesítése és a választójog gyakorlása - nem irányulhat a jog rendeltetésével össze nem egyeztethető célra - a jelen esetben a választás eredményének befolyásolására.

Az a körülmény, hogy a településen lakó választópolgárok száma minden egyéb ismert ok nélkül 154 főről hirtelen 239 főre nőtt, annak tükrében, hogy a kérelmező és a megválasztott polgármester között 7 szavazat, míg a képviselők esetében az 1. és a 6. helyen végzett jelölt között csupán 17 szavazat volt a különbség, alappal veti fel a választási eredmények szervezett befolyásolása iránti szándék gyanúját.

A TVB határozatában írtakkal ellentétben nem szorul külön bizonyításra, hogy az újonnan bejelentkezettek közül hányan éltek választási jogukkal, hiszen a rendelkezésre álló adatokból ez egy matematikai alpművelettel megállapítható. Feltételezve, hogy a régebbi lakosok 100 %-ban éltek választási jogukkal, a kérelmező által közölt 2019. szeptember 1-i adatok alapján 66, a májusi EP választás adatai szerint 69 további olyan választópolgár is leadta szavazatát, aki a két választás közötti időszakban került a névjegyzékbe felvételre. Ez pedig olyan mennyiségű formálisan jogosult, ténylegesen

jogosulatlan/jogellenes joggyakorlásból eredő szavazatot jelent, ami alkalmas az alapelvi szinten védett, a választás tisztaságának megóvásához fűződő a Ve.2.§ (1) bekezdés a) pontja és az e) pontban írt jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás követelménye sérelmének és a választási eredmény jogszabálysértő befolyásolásának megállapítására.

A fentiekre tekintettel az ítéltábla a Ve.231.§ (5) bekezdés b) pontja alapján megváltoztatta a ... Megyei Területi Választási Bizottság ./2019. (X. 22.) TVB számú határozatát – a V. Helyi Választási Bizottság ./2019. (X. 18.) számú határozatára is kiterjedően –, és megállapította, hogy a szavazás a Ve.2.§ (1) bekezdés a) és e) pontjaiba ütközése miatt jogszabálysértő volt. Ezért a V. Helyi Választási Bizottság polgármester-választás eredményét megállapító ./2019. (X. 13.) számú és a képviselőválasztás eredményét megállapító ./2019. (X. 13.) számú határozatait megsemmisítette, és elrendelte a szavazás megismétlését. A megismételt szavazás napját a Ve.7.§ alapján tűzte ki.

A sikeres bírósági felülvizsgálatra figyelemmel a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 45/A.§ (5) bekezdése szerinti 10.000 forint eljárási illetéket a Ve.228.§ (2) bekezdése és a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 35.§ (1) bekezdése szerint alkalmazandó Polgári perrendtartásról 2016. évi CXXX. törvény 102. § (6) bekezdése alapján az állam viseli.

Az ítéltábla határozata ellen a további jogorvoslati lehetőséget a Ve.232.§ (5) bekezdése kizárja.

Pécs, 2019. október 28.

Dr. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. a tanács elnöke, Dr. Vogyicska Petra s.k. előadó bíró, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. bíró